

**Årsskrift för
VÄXJÖSTUDENTERNAS FÖRBUND
2008**

Redaktion:
Catherine Bringselius Nilsson
Folke Rylow
Gunnar Håkansson, layout

Foton:
Ove Hedman, Studio Visit
Catherine Bringselius Nilsson

Omslagsbild: Rurik Thelin
(1911–2008), student 1930

Copyright: Växjöstudenternas förbund

Lindströms Tryckeri AB, Alvesta 2008

Studentdagen 2008 med årsmöte

Marianne Pokorny

Inledning

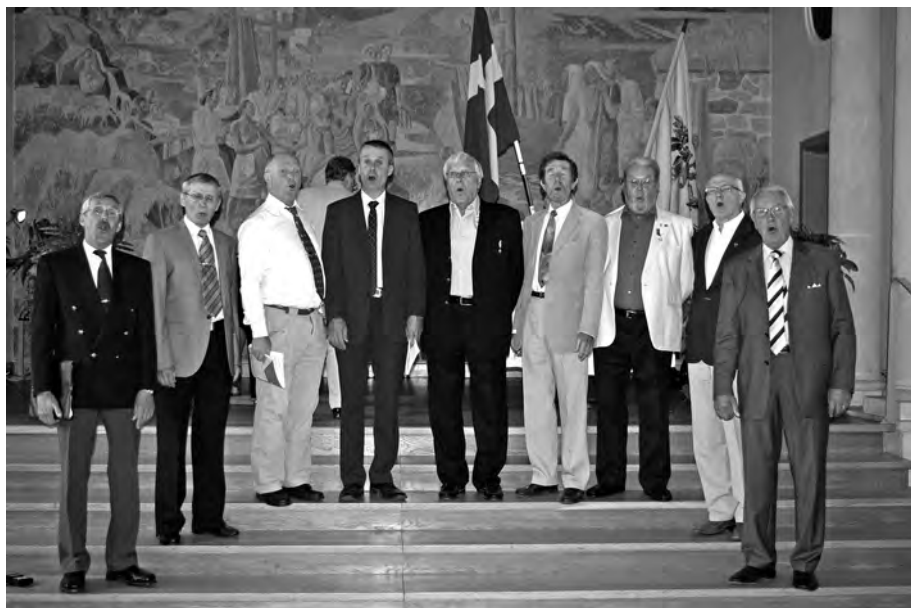
Årets studentdag med Växjöstudenternas förbund ägde rum lördagen den 14 juni i skiraste försommargrönska och nästan idel solsken. De olika arrangemangen var välbesökta och genomfördes på bästa tänkbara sätt under ledning av förbundets nye inspector Mats Bergquist.

En månghövdad skara av mestadels äldre årgångar studenter skockades runt Församlingshemmet på Nygatan, alla i ivrigt samspråk, med eller utan lätt gulnade mössor på huvudet. Sjungande studentsången bänkade sig alla i församlingshemmets stora sal, prydd med fanor och blommor. Längst fram på podiet stod den välbe-

kanta oljemålningen av Växjö Högre Allmänna Läroverk.

Efter skön sång av dagens dubbelkvartett hälsade inspector välkommen till den 67:e studentdagen och det 66:e verksamhetsåret. Han uttryckte sin glädje över att för första gången få öppna en studentdag, något som fadern Thorwald Bergquist på sin tid som inspector gjorde inte mindre än 20 gånger. Sonen kunde konstatera, att än är föreningen inte pensionerad; för dagen finns närmare 900 medlemmar, och uppslutningen vid 2008 års studentdag var imponerande.

Mats Bergquist erinrade om sorgebeskedet, att förbundets nestor Rurik Thelin nyligen avlidit vid 97 års ålder.

Han blev student 1930 och var under alla år en självklar och alltid lika välkommen deltagare vid sammankomsterna.

Rector diei, upprop, parentation

Sedan sångarna framfört "Uti vår hage..." var det dags för rector scholae att på inspectors uppmaning kröna 2008 års rector diei Olle Ekstedt. Olle Ekstedt, bosatt i Borlanda by i Rottne, tog studenten 1957. Han blev juris doktor i Lund och sedermera lagman i Hovrätten över Skåne och Blekinge. Han är lika flitig i den juridiska debatten som utforskare av sin hembygd. Rector diei-talet utvecklade han till en nöjsam och stundom drastisk exposé över lagfarna män med Växjö Högre

Allmänna läroverk som första lärosäte.

Före talet hade curator Catherine Bringselius Nilsson och sekreterare Barbro Lundmark förrättat upprop av studenter 1958 och äldre. Det blev en diger skara!

"Till skogs en liten fågel flög..." skapade lugn inför parentator Harald Gustafssons minnesstund över avlidna Växjöstudenter. Han både inledde och avslutade parentationen med att erinra om Rurik Thelins gärning och personlighet. "Han var den evige pojken och samtidigt en länk till den epok som för länge sedan är borta." "Integer Vitae" avslutade denna högtidliga ceremoni.

Inspector promoverade årets jubelstudenter, en ära som står öppen

Rector diei och inspektor i församlingshemmet.

för alla som tagit studenten för 40 år sedan. Den i år drygt handfulla skaran applåderades livligt av auditoriet.

Bergstrandstipendium

Årets Bergstrandstipendium tilldelades nybakade studenten vid Teknikum Cecilia Lange. Av curators presentation framgick, att hon belönades för ett projektarbete om månen och att hon därtill lämnat skolan med högsta betyg i alla ämnen.

Cecilia tackade för stipendiet och berättade att hon alltid intresserat sig för astrologi och gärna velat göra ett populärvetenskapligt arbete om månen. Efter mycket blod, svett och tårar kände hon sig nöjd med resultatet. Om framtiden ville hon inte sia – både humaniora och teknik lockar.

Årsmötet

Så kunde alla drömma sig bort i dubbelkvartettens "Blommade sköna dalar..." innan årsmötesförhandlingarna tog vid. Årsmötet öppnades av inspector, och till sekreterare valdes Barbro Lundmark. Stig Jonasson och Ingmar Wensfelt utsågs till att justera protokollet. Årsredovisningen lades till handlingarna. Revisionsberättelsen föredrogs av Kurt Rydé, som konstaterade, att revisionen för första gången ägnades inte enbart ekonomin utan även ledningens sätt att sköta förbundet. Han betonade, att stor energi måste läggas ned på att rekrytera nya medlemmar till förbundet. Seniorskollegiet beviljades ansvarsfrihet.

Nya stadgar

Kurt Rydé har varit den drivande kraften i arbetet med att ta fram underlag till nya stadgar för förbundet. Han presenterade i korthet förslaget, som skriftligen kommit alla medlemmar till del och som bl.a. syftar till att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan inspector och collegium. Diskussion bland medlemmarna uppstod kring vad som kan tyckas vara en detalj i förslaget, nämligen att begreppet seniorskollegiet ändras till enbart collegiet, allt i syfte att underlätta rekryteringen av yngre medlemmar. Ingmar Wensfelt gjorde sig till tolk för närvarande medlemmar som motsatte sig moderniseringen: "Vi får acceptera att vi är ett förbund för pensionärer". Efter omröstning med handuppräckning segrade stadgekommitténs förslag. Seniorskollegiet benämns sålunda hädanefter collegiet. De föreslagna stadgeändringarna antogs i sin helhet och börjar gälla omgående.

Val av collegium samt revisorer

Valberedningens ordförande Jan Rejler redovisade valberedningens förslag, som innebar omval av såväl inspector som collegiet i sin helhet, med tillägget att ledamoten Bo Jonsen utses till procurator. Sedan Kurt Rydé avböjt återval som revisor, föreslogs till ny revisor Bertil Johansson, student 1968 och verksam som auktoriserad revisor i Stockholm. Gunilla Järnek omvaldes till revisor och Edor

Oskarsson till revisorssuppleant. Valberedningen omvaldes också.

Inspector framförde ett tack till Kurt Rydén för det arbete han lagt ned, i synnerhet arbetet med att förnya stadgarna.

Årsavgift och avgift för ständig medlem fastställdes till oförändrat 150 kr respektive 2 000 kr.

Nästa studentdag

Nästa studentdag äger rum den 13 juni 2009. Glöm inte att pricka in dagen i almanackan!

Minnestalen samlade i bok

Under punkten Övriga frågor presenterades nuläget för pågående projekt. En stor och glädjande nyhet var, att minnestalen i urval vid studentdagarna 1943–2003 dagen till ära kunde presenteras i bokform. Arbetet har utförts av en kommitté bestående av Olof Nordström, KG Jan Gustafson och Lars Hultman. Tryckningen har möjliggjorts genom en donation av Claes Bäckström, student 1958. Kollegiets tack till samtliga berörda framfördes av skattmästare Folke Rylow.

Donerade pengar finns även till det projekt som benämns Läroverksmodellen. Projektet ligger i dvala på grund av diverse svårigheter, och på årsmötet uppstod en livlig diskussion om det lämpliga i att driva projektet vidare. Anders Agell, student 1948, menade att gymnasieeleverna i den nya skolan, Katedralskolan, inte har något intresse av en modell av den

gamla skolan. ”Det krävs helt andra angreppsvinklar för att vårda det gamla”. En svårighet som berördes var, hur en modell skulle kunna placeras. Som alternativ föreslogs att en dataframställd modell läggs ut på den hemsida som ska framtagas innevarande år. Årsmötet gav kollegiet fria händer i det fortsatta agerandet kring Läroverksmodellen.

Carl-Eric Carlberg kunde visa på en tjock A4-pärm, när han redovisade pågående insamling av material till Heimdallsprojektet. I dagsläget fanns 18 bidragsgivare. De äldsta anteckningarna är från 1939 och 1940. ”Varje pusselbit är intressant och insamlandet fortsätter”, förklarade han. Hans Brattberg har välvilligt bidragit med en video, där pappans (teckningslärare Sven Brattberg) alla filmer finns upptagna.

Inspector ställde en fråga om Lagerbladets värde som informationsblad till medlemmarna. Beslutet blev, att information om vad som sker i förbundet ska medfölja kallelsen till varje studentdag.

Jurister som gått i skolan i Växjö

Olle Ekstedt

Det finns en värld där två plus två kan bli fem, där svart kan bli vitt, där en katt kan bli till en hund och där den okände mannen stryker omkring och bryter mot lagen. Det är juridikens och rättens underbara värld, och jag vill ta er med dit för en stund i eftermiddag.

Jag tänker göra det genom att berätta om en del av rättslivets aktörer genom tiderna och då om de som gått i skolan i Växjö.

Som alla vet, fick Växjö ett gymnasium 1643, under det att Sverige krigade i trettioåriga kriget. Redan innan fanns det en domskola i Växjö. Där läste man de tre ämnena grammatik, skolastik och retorik, och skolan kom därför att kallas trivialskola. I dag heter skolan Katedralskolan. Det var mest präster som utbildades, men en och annan lagklok blev det också. Inte minst för att prästerna hade mycket att göra med lag och rätt.

Tiohäradslagen

Den inhemska lagen i våra trakter var på medeltiden en landskapslag, som kallas Tiohäradslagen, eftersom den gällde för tio härader inklusive de fem häraderna i Varend. Den sammanställdes kring år 1300. Tyvärr är lagen förkommen utom i fråga om kyrkobalken. En del är likväl känt om lagens innehåll i övrigt, och den är berömd för sina pionjärregler om

lika arvsrätt och giftorätt för kvinnor och män. De reglerna fortsatte att gälla i Varend, medan övriga Sverige fick vänta på samma regler till 1845. Om detta handlar Bländasägnen.

Under 1200-talet hade vi en av de riktigt omvälvande rättsliga konflikterna här i landet, när den kanoniska rätten pressades in i vårt germanska rättssystem. Den hade stor släktskap med den romerska rätten eller kejsarrätten. Från dessa rättssystem kom den juridiska personen in i vårt rättsliga system. Det är personen som har evigt liv och aldrig behöver skifta arv, varför han kan samla oändligt med förmögenhet. Kyrkan och klostren var de viktigaste juridiska personerna på den här tiden. Sigfridslegenden handlar bl.a. om hur kyrkan i Växjö tillfördes stora egendomar.

De lagmän, som kan ha varit med om dessa händelser, är Nils Sigridsson (Natt och Dag), Magnus Karlsson (Lejonbalk) och dennes broder Folke Karlsson, som var lagman på 1280-talet. Detta var adelsmän och riksråd, och de var släkt. Vi kan räkna dessa män till studenterna från Växjö skola. I den här kretsen har vi personer, som besökt Jerusalem. Det var ett mycket prestigefullt och dyrbart företag, och man kan räkna med att de samtidigt hade samlat juridiska kunskaper, kanske i Bologna. På den kyrkliga sidan

bevakades kyrkans intressen vid den här tiden av biskopen Boëtius eller biskop Magnus, vilka båda kan antas ha studerat i Paris och på andra ställen.

I Bologna grundades redan på 1000-talet vad som räknas som Europas äldsta ännu fungerande universitet, formellt årtal är 1088. Där fanns en berömd rättsskola, där man kunde studera romersk och kanonisk rätt. Paris fick universitet på 1100-talet, och det blev snart världens lärda centrum. För juridiken kunde man också bege sig till Orléans, som fick universitet 1230 genom lärare och studenter, som flytt från Paris. Prag tillkom 1348 och blev favorit bland universiteten. Där studerades alla ämnen, även lag och rätt. Heidelberg, tillkommet 1386, var och är ett viktigt universitet för rättsliga studier.

1400-tal

Det tillkom allt fler universitet i Europa, och de kom allt närmare våra trakter. Här kan nämnas Rostock 1419, Greifswald 1456, Tübingen 1477, Köpenhamn 1479, Wittenberg 1502, Jena 1558. Leiden fick sitt universitet 1575, och det blev ett fäste för protestantismen. Där studerade Linné, men där studerades inte juridik. Flera andra universitet tillkom.

Vi fick ett eget universitet i Uppsala 1477. Det började bra men råkade i träda fram till 1620-talet och torde först då ha bedrivit juridisk undervisning. Efter Roskildefreden 1658 grundades ett universitet i Lund 1666,

men det vilade under krigsåren och kom i gång först efter 1680. Det hade juridisk fakultet. Lund hade dock studier på universitetsnivå redan från 1400-talet.

Till de utländska universiteten rann det en stadig rännil av unga gossar och män från Sverige, även efter det att vi fått egna universitet. Dit kom elever också från Växjö, antingen de fått undervisning i domskolan och gymnasiet eller hemma av guvernanter. En särskild sak var vandringsstudierna. Studerandena gick från universitet till universitet. De tog kanske sin grundexamen, baccalar, på ett första ställe, tog sin magister på ett annat och blev kanske doktor på ett tredje. Eller så vandrade de bara mellan universiteten och studerade utan att avlägga examen.

1500-tal

På 1500-talet hittar vi ett par gossar från norra delen av Helgasjön, som begav sig ut i Europa. Det var bröderna Sven och Olaus Stråle af Ekna. Fadern var fogde på Kronobergs slott. Olaus valde juridiken, och han studerade i Rostock, Greifswald och Luthers universitet i Wittenberg. Han blev vice president i Svea Hovrätt.

För elever som gått ut skolan i Växjö skapade Anna Trolle från Bergkvara, död 1617, ett stipendium för de som ville studera utomlands efter gymnasiet. Den som fått ett sådant stipendium skulle alltid kallas Trollorum Alumnum. Ett likande stipendium

skapade hon för elever från skolan i Kalmar, som då skulle kallas Demornaorum Alumnum efter hennes make Charles de Mornay, en tid ståthållare på Kronobergs slott. Trollefonden hade år 1991 kvar 50 000 kr av kapitalet från 1600-talet, och den slogs samma år genom permutation ihop med andra fonder. Samma sak har sannolikt skett med den Demornayska fonden i Kalmar. Äktenskapet är berömt för den oändliga kärleken mellan makarna, fast de bara levde samman i sex månader.

Deras son Johan de Mornay kan vi räkna som Växjöstudent. Han var en trägen studiosus och vistades vid universiteten i Köpenhamn, Rostock, Wittenberg, Tübingen och Heidelberg. Johan hade anledning att studera juridiken, för hans far blev halshuggen och han själv var misstänkt för förräderi mot hertig Karl, som blev kung Karl IX. Johan dog år 1605, 37 år gammal, sedan han häktats för undersökningar om förräderi mot Karl IX. Han ligger begravd i Riddarholmskyrkan i Stockholm, och i samma grav ligger fadern. Över graven ligger det en stenhäll med två hjärtan inhuggna, som troligen syftar på Anna Trolles kärlek till make och son.

1600-tal

År 1609 vandrade Johannis Sjöblad till Rostock och även Wittenberg och Greifswald. Han blev officer. Han var son till ståthållaren på Kronoberg, som även var domare i borgrätten, och man

kan undra, om inte han också varit ute på universiteten i Europa och studerat lag och rätt.

Gudmundus Krokius gick i skolan i Växjö och gav sig ut i världen 1633, först till universitetet i Dorpat och sen till Rostock. Han blev häradshövding i domsagan för Allbo och Norrvidinge härader. Han tillhörde den stora syskonskara på 22 barn, som biskopen i Växjö Nicolaus Krokius fått i tur och ordning med sina tre fruar.

Biskopens son Anders Krokius gick från skolan i Växjö till Uppsala, där han disputerade. Sen fortsatte han ut i Europa och kom, när han återvänt till hemlandet, till hovrätten i Åbo. Han stannade på finska sidan och blev häradshövding och lagman. Han adlades med namnet Gyllenkrok. Av hans avkomlingar finns det mängder av jurister och officerare. En friherrlig gren av släkten sitter på de stora fideikommissen Björnstorp och Svenstorp nära Lund i Skåne. En av medlemmarna följde sina juridiska förfäder i spåren genom att vara ledamot av den arrendeutredning jag ledde på 1990-talet. Vi moderniserade då arrendelagen kraftigt.

Berömdheterna i Ormesberga

I Ormesberga socken norr om Helgasjön har vi tre herrgårdar, Svanås i norr och Utnäs och Hult i söder nere vid sjön. Här har under 1600-talet och framåt funnits en märklig samling berömda jurister och domare. På Utnäs hade vi också kvinnan som var gift

med två berömda lantmätare i tur och ordning och som ordnade en gravplats i kyrkan för sig och männen med plats för dopfont på gravstenen.

På Hult satt Nils Eskilsson, som tros vara född i Växjö. Nils Eskilsson hade gått i skolan i Växjö men tycks inte ha studerat någon juridik vid något universitet. Han var ute i krig, och han blev fogde, och i början av 1600-talet finner vi honom som lagläsare, och han hade den uppgiften på många ställen till sin död vid mitten av 1600-talet. Han var i praktiken häradshövding, men på den tiden gick titeln och de pengar som följde med tjänsten ofta till en herreman, och så gjordes arbetet av en lagläsare tillsammans med nämndemännen. I Sverige gällde landslagen, men det hade också proklamerats, att Mose lag från Bibeln gällde med en massa dödsstraff. Häradsrätterna måste döma ut dessa straff, och så blev de i hovrätten ofta förvandlade till böter, vilket ju satte ner häradsrätternas anseende. Nils Eskilsson fick dock goda omdömen av befolkningen.

Erland Nilsson var son till Nils Eskilsson och gick i skolan i Växjö. Erland Nilsson försökte sig på studier i Uppsala men slutade utan examen. Han blev ändå borgmästare i Växjö.

Hans broder Bengt Hulthenius tog sitt namn efter hemgården. Han bedrev vidlyftiga studier under ett tiotal år. Han började i Uppsala och fortsatte i Leiden, Groningen och Wittenberg. Hemkommen blev han häradsfogde

i Vista, Tvetå och Mo härader. Han hade blivit mer, om han inte dött 1640.

En broder Johannes Hulthenius läste i Uppsala och Leiden och reste mycket i Europa. Hemkommen gick han till Göta hovrätt och blev sedan häradshövding på flera olika ställen. Han vikarierade för sin far och gjorde det vid ett tillfälle utan förordnande, varefter hovrätten undanröjde domarna som olagliga.

En syster Ingeborg gifte sig med Jöns Håkansson, och de bodde på Hult hos far och svärfar. Jöns Håkansson var lagläsare och häradshövding på flera platser och efterträdde sin svärfar.

Vi koncentrerar oss nu på Svanås. Här bodde Johan Michelsson med familj. Han är vida berömd och porträtteras i den nya versionen av Växjö stads historia med berömmande ord. Han lyckades bli justitieborgmästare i Växjö och därmed chef för rättskipningen. Han var emellertid av allt att döma en falsk jurist och en fix-trixare av stora mått. Det finns inga kända uppgifter om att han studerat över huvud taget. Han började som – troligtvis – hårdhänt fogde på Huseby. Han gifte sig med företrädarens änka och avancerade till häradsfogde och så till borgmästare i Växjö, där han höll på att bli ihjälslagen av själve profossen. Efter Roskildefreden behövdes hårdhänt folk i de nyerövrade provinserna, och Johan Michelsson blev borgmästare i Karlshamn. Härifrån gick vägen till ämbetet som häradshövding i Allbo, Kinnevalds och Norrvidinge

härader. Slutligen begravdes han vid altaret i Ormesberga kyrka, där stenen ännu ligger under prästens fötter vid altartjänsten.

Sonen Johan kallade sig Swaan och adlades Svanehielm. Han reste från sina studier i Växjö till Åbo akademi och sedan till Uppsala. Han anlätades i diplomatisk tjänst och är berömd för att vara den förste i hela Europa, som bevisligen använt stenografi i offentlig verksamhet. Han blev häradshövding i Aspelands och Handbörds härader i nordöstra Småland.

Det var system Catharina, som tog över Svanås. Hon gifte sig med Jonas Nyman, som blev häradshövding i Allbo, Norrvinge och Kinnevalds härader. Han kom som liten pojke till Växjö skola och gymnasium från Nygård i Ryssby, där fadern var gästgivare, och han fortsatte att studera i Uppsala.

Jonas Nyman lät bygga gravkoret, som ännu finns på baksidan av kyrkan i Ormesberga. Här lär Jonas Nyman dock inte själv ligga, enligt vad det berättas. Nyman var en mycket elak domare och människa, och när han låg på sitt yttersta på Svanås, kom djävulen i en skranglig skrinda och hämtade honom. Han kördes iväg i en hisklig fart på den smala vägen och Nyman slängde och dängde i skrindan och så slets till och med en arm av och hamnade i skogen vid ett gammalt stenröse. Det kallas därför Nymans rör och där spökar Nyman. Detta hände år 1719. Historier om elaka domare

finns det fler.

Sonen Johan Nyman gick antagligen i skolan i Växjö och studerade vidare i Uppsala och blev också häradshövding, i detta fall i Frökind, Vartofta, Laske och Barne härader i södra delen av Västergötland. Han bodde dock på Svanås och hade långa resor till tingen. Han skänkte 1000 daler silvermynt för evigt underhåll av gravkoret i Ormesberga, och pengarna räckte även till en orgel och lön till organisten. Denna fond är emellertid spårlöst försvunnen. Johan Nyman dog 1764. Då hade han sålt Svanås till en av Peter Rudebäcks söner, som var officer, och gården gick i släkten i flera generationer.

Mer om 1700-talet

Den civila förvaltningen svällde från 1700-talet. I början av 1700-talet ändrades utbildningsvägarna för jurister och civila ämbets- och tjänstemän. Vi hade nu fungerande universitet i Uppsala och Lund, och det blev inga resor till utländska universitet för endast krass utbildning till tjänster i domstolar och förvaltning. Det var blivande präster och lärare, som fortfarande lockades av lärdom vid utländska universitet.

Det finns flera intressanta personer på 1700-talet, som efter skolgång i Växjö ägnat sig åt juridiken och fått sina namn i annalerna. Man kan hänvisa till släkten Rogberg med avkomlingar adlade Bergencreutz och den berömda släkten Gahm från Gårdsby

och Rothman från Söraby.

Nya tider – 1800-tal

Under 1800-talet ändrades rättsväsendet i Sverige långsamt, mycket långsamt, under utländskt inflytande. Basen för dömandet var 1734 års lag, men den blev snart föråldrad utan att förnyas. Den innehöll mängder av dödsstraff. Vid 1800-talets mitt låg Sverige på andra plats i Europa efter ledaren Portugal i att döma ut dödsstraff. Det blev för det mesta benådning, men varje vecka avrättades en person någonstans i Sverige. Först i och med 1864 års strafflag rensade man upp någorlunda i floran av dödsstraff. Den lagen gällde med ständiga förändringar till 1965.

Från Växjö läroverk kom det under 1800-talet en liten rännil av blivande jurister. Det var kanske en eller två på ett år eller kanske inte någon ett visst år. De blev häradshövdingar eller fick andra domartjänster, och de gick till de högsta juridiska yrkena i Stockholm som justitieråd m.m.

Den berömde Per Henrik Sjöbring, han med de Sjöbringska karaktärskategorierna, var också Växjöstudent och gick ut 1897. Mitt försvar för detta snedsteg i dispositionen är, att hans verk kan räknas till de juridiska hjälpetenskaperna.

En man, som förtjänar att nämnas, är Carl Sigfrid Husberg (1854–1928), student 1872. Hans far var den berömde förfalskaren Johan Daniel Husberg (1798–1860), som ägde Gransholms

pappersbruk och som kom på den lysande idén att förfalska stämplat papper, som staten använde för att få in stämpelskatt. Husberg sålde sådant papper för halva priset och behöll pengarna själv. Han avslöjades i en väldig skräll, som ekade uppe i Stockholm och hela landet. Han dömdes slutligt 1845 av Högsta domstolen. Det blev lagstiftning och en ny form av stämplat papper, som inte var så lätt att förfalska. Husberg blev totalt ruinerad. Enligt krönikan bestämde hans döttrar sig för att återupprätta familjens ära och försörjde sin lillebror Carl Sigfrid med pengar de fick in på sin garnhandel på Storgatan i Växjö mitt för Televerkets hus. Lillebror förräntade sig rikligt. Han blev juris doktor, ecklesiastikminister och landshövding två gånger, slutligen i Älvsborgs län.

Någon enstaka Växjöstudent blev advokat, men det var inget vanligt yrke, förrän vi kommer långt in på 1900-talet. Vi har dock Ernst Natthorst-Böös, student 1881 och advokat i Stockholm. Hans sonson med samma namn är känd som myntexpert och vann den berömda TV-tävlingen Kvitt eller dubbelt i ämnet Svenska mynt under premiäråret 1957.

I samma årgång fanns det fyra blivande jurister. En av dem var Berndt Hasselrot, som blev president i hovrätten i Malmö efter långvariga insatser i kanslihuskretsarna i Stockholm. Han var en tid justitieombudsman och även justitieminister. Han var juridisk för-

fattare och blev för detta hedersdoktor. Långt in på efterkrigstiden hade vi inte annan litteratur om vissa handelsrättsliga frågor än hans skrifter.

En annan av de blivande juristerna det året var Johannes Nilsson, brorson till sångerskan grevinnan Kristina de Casa Miranda. Han nöjde sig dock med att efter sin jur.kand. vara godsägare på Gårdsby säteri.

I 1800-talets sista skälvande år 1899 utgick Alvar Montelius från gymnasiet. Han var bara en 27 år gammal assessor, när han 1906 fick handlägga det väldiga målet om Gåtahultsdramat, där rättegången började i tingshuset i Ingelstad. En ung piga, som var med barn, hade blivit ihjälslagen och gömd till att börja med. Åtalad var hennes fästman Bror Helge, en känd, råbarkad sälle, som dock var underskön. Målet väckte en enorm uppmärksamhet, och det samlades hundratals personer vid tingshuset. Rättegången var ett stökigt kaos av förhör och vittnen, som defilerade inför domstolen och berättade vad de visste och inte visste. Bl.a. framträdde det sensationella drömvittnet, som i drömmen sett hela händelsen. Bror Helge dömdes till 10 års fängelse för dråp men tog livet av sig i häktet, innan hovrätten prövat saken. Hans kropp slängdes på avskrädeshögen på Tegnérkyrkogården, och dit vallfärdade kvinnorna och höljde graven med blommor i ett helt år. Montelius blev så småningom juris doktor och häradshövding. Häradshövding blev också hans broder Lars

Montelius, även han student i Växjö.

1900-talet

När vi kommer till 1900-talet, har det ganska tidigt på århundradet bildats en uppfattning, att jurister har en professionell roll, som innebär att domare och domstolar skall arbeta självständigt i förhållande till den politiska makten, att landet skall styras med lag, inte med makt. Det kallas *the rule of law* och kommer från den anglosaxiska världen. Uttrycket är inte etablerat i Sverige ens i dag, men det har spritt sig till det västeuropeiska språkbruket i övrigt. Det grundläggande stödet finns i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och friheterna.

I detta klimat under 1900-talet fick de blivande juristerna lära sig principen om *rule of law* vid akademierna, och så fick de insupa de praktiska lärdomarna om rättstillämpning vid tingssittning och i hovrätterna. När rättsskandalerna i Hajby- och Kejne-affäerna och affäerna med rådmannen Lundquist härjade, då steg ett vrål av raseri upp från Småland med Vilhelm Mobergs röst. Jag har haft en kollega, som inspirerades så kraftigt av Mobergs rättskritik, att han lämnade en studentplats på prestigefulla Stockholms handelshögskola och gick över till att i stället studera till jurist och bli domare.

År 1901 tog Torsten Nothin studenten i Växjö. Han är en av de namnkunnigaste juristerna från Växjö

gymnasium i modern tid. Han gick domarbanan, blev statsråd och ligger bakom mängder av reformer och blev till slut överståthållare i Stockholm. Hans memoarer är både roliga och upplysande. Han berättar från sin tingssittning om häradshövdingen, som skrev alla domar på vers och excellerade i finurligheter. En gång retade han sig på en gammal dam, som krävt att ett hästkadaver skulle forslas bort från gatan. Häradshövdingen skrev "Enär fröken, det gamla aset, bortskaffa vill så må hon veta att detta hörer rackarn och icke häradsrätten till." Med listig kommaterering fick häradshövdingen här utlopp för sina känslor. Man skall veta, att kommatecknets rätta användning är adelsmärket för juristen. Vi kan bara erinra om Fritjof Nilsson Piratens berättelse om en annan rättsaffär, där kommatecknet var ödesdigert. Den dödsdömden var klar för avrättning, men så skulle Konungen komma till orten med ångtåget, och man räknade med att det kanske kunde bli benådning. Man tyckte därför att man skulle vänta med avrättningen. Så kom emellertid ett telegram från Konungen: "Avrätta, icke vänta tills jag kommer." Den dömde halshöggs genast. Men telegrammet var felkommaterat. Konungen ville säga: "Avrätta icke, vänta tills jag kommer."

Ivar Wieslander var en gosse från Ljuder i sydöstra hörnet av Småland. Han började i Växjö läroverk och tog studenten 1909. Efter fortsatta studier

kom han till regionerna kring kanslihuset, och så blev han president i hovrätten i Malmö. Det var hans broder, som vann tiokampen i olympiaden i Stockholm 1912. Ivar Wieslanders klasskamrat Ragnar Gyllenswärd blev justitieombudsman och justitieråd.

John Bratt, student 1912, tillhör de oförglömliga Växjöstudenterna. Jag brukar kalla honom för "urstudenten", eftersom han i så många år kom till studentdagen i Växjö och slutligen var den äldste i församlingen. I hans krafts dagar var han kammarrättsråd och därefter skatteexpert hos SE-banken. Men viktigare är, att han skrev kommentarer till skattelagarna och särskilt kommentaren till lagen om arvs- och gåvoskatt, som han höll à jour i årtal, efterhand med hjälp av medförfattare. Generationer av domstolsjurister har haft hans bok som hjälpreda. Men så plötsligt avskaffades både arvs- och gåvoskatten genom ett snöpligt beslut 2004. Då hade ju John Bratt lämnat det jordiska.

Man kan tillägga i marginalen, att det är kusinen Ivan Bratt, som var fader till Brattsystemet och motboken. Jag tycker det är historiska vingslag kring John Bratt och träffar inte sällan hans son Olle Bratt, som gått sin pappas väg som bankdirektör.

Under första världskriget gick det ut en svit av studenter i Växjö, som gick in i utrikesförvaltningen. Det är säkert ingen slump, att det skedde vid den tiden. Vi har från 1915 Torsten Hammarström, filosofie och

juris kandidat, ambassadör i Peking. Herbert Ribbing, student 1916, filosofi och juris kandidat, ambassadör i Madrid. Vilhelm Rappe, student 1917, filosofi och juris kandidat, förste beskickningssekreterare. Erik von Post, student 1917, filosofi och juris kandidat, ambassadör i Rom. Till dessa kan vi ju lägga Lars Erik Hård af Segerstad, student 1916. Han blev juris och teologie kandidat och missionär i Indien. Därefter blev han mångårig stiftsnotarie i Växjö och höll prästerskapet till lag och ordning.

År 1917 tog Thorwald Bergquist studenten. Hans far var också Växjöstudent. Thorwald Bergquist är en av de mest bemärkta juristerna från Växjö. Han var under många år inspektor för studentförbundet. Han var först borgmästare i Västerås men hade också politisk inriktning och kom till riksdagen och regeringen under förkrigstiden och var justitieminister. Han blev generaldirektör för Socialstyrelsen och så statsråd i samlingsregeringen under andra världskrigets svåra år. Under 1943–45 var han justitieminister i den ministären. Han slutade sin yrkesbana som landshövding i Växjö. I Riddarholmskyrkan i Stockholm hänger hans vapentavla som Serafimerriddare, något mycket ovanligt för en icke kunglig person.

Efter fem år kom Ingvar Lindell år 1922 ut som student i Växjö och en ny blivande minister härifrån. Han blev först justitieråd. Lindell är den tionde studenten, som i modern tid

gått ut från Växjö gymnasium och som blivit statsråd. Jag har nämnt de flesta. Härfter kommer det fler.

Blivande advokater har kommit ut från Växjö gymnasium under 1900-talet. Folke Gustavsson blev student 1919. Folke Lang blev student 1924. Båda var under många år advokater i Växjö.

Var är då kvinnorna bland alla dessa män? Jo, de fem första studenterna gick ut 1929. En av dem var Elsa Margareta Thimansson Hon gifte sig med Gösta Schirén, som var Växjöstudent från 1925. Han blev vattenrättsdomare i Österbygdens vattendomstol i Stockholm. Nu kallas det miljödomstol. Deras dotter skrev av nostalgiska familjeskäl in sig vid juridiska fakulteten i Lund och i Smålands nation, samtidigt som jag började studera juridik där.

Den första kvinnan från Växjö gymnasium, som blev jurist, är nog Gunvor Nordholm, gift först Jacobsson och sedan Wallin. Hon gick ut 1932. Först blev hon advokat och senare professor i civilrätt i Lund, en av mina lärare från juridikstudierna. Efter henne kom Ulrika Elisabet Gjertsson, gift Lagercrantz, som tillhör årgång 1937. Härfter är det tunnsått med kvinnliga jurister, som gått i gymnasiet i Växjö.

Det kom under åren 1948–1950 ut en alldeles enastående samling studenter i Växjö, som blev jurister. Det är nog den största samlingen av blivande jurister genom tiderna från Växjö. Sammanlagt var det tio blivande jurister. Ni som var med kommer ihåg

namnen Agell, Möller, Petri, Rudbäck, Sterner, Tersmeden, Bergquist, Ekegård och Wickbom. Vissa av dem är mycket kända personer.

Anders Agell, student 1948, blev professor i civilrätt i Uppsala. Han har gjort förnämliga forskarinsatser på civilrättens område. Han är i dessa dagar högaktuell för sina heroiska insatser med att driva en skadeståndsprocess mot svenska staten i det s.k. styckmordsfallet. Carl-Axel Petri, student 1948, har många stationer på sin långa bana som statsråd, bl.a. justitieminister, president i både kammarrätt och hovrätt i Jönköping. Han har haft ett betydande inflytande vid tillkomsten av sådana moderniter som miljöbalken och skiljandet av kyrkan från staten. Han är hedersdoktor vid högskolan i Jönköping. Lars Bergquist, student 1950, studerade efter sin jur. kand. ett år vid Yale-universitetet i USA. Lars Bergquist är kanske mest känd som ambassadör vid den Heliga stolen i Vatikanstaten. Men han har haft en lång karriär som diplomat i övrigt i Paris, Moskva och Peking. Han är också författare till flera böcker och räknas som en av våra största kännare av Swedenborg och hans tankevärld, skapad på 1700-talet. Han är också en kännare av den heliga Birgitta. Sten Wickbom, student 1950, gick igenom kanslihusets irrgångar och kom ut som generaldirektör för lantmäteriverket i Gävle. Men därifrån gick han in i hetluften som justitieminister. Han avslutade yrkeslivet som landshöv-

ding i Växjö.

Efter 1950

Efter 1950 har det fortsatt att dugga stilla med en och annan blivande jurist i årskullarna bland studenterna i Växjö. Sakteliga har det kommit in en ny internationalism i juristyrkena. Som vi hört, studerade Lars Bergquist ett år vid Yale. Allt fler har kommit att skaffa sig utländska erfarenheter. Vi kan på nytt tänka på Bologna, det första ännu fungerande universitetet från 1000-talet, som fått ge namn åt Bolognaprocesen, som innebär att vi i Europaunionen strävar efter att alla studieintresserade skall kunna röra sig fritt mellan universiteten.

Det finns flera namn att nämna på studenter som gått ut från vårt gymnasium efter 1950. Bo Helmersson, student 1953, dog alltför tidigt som chefsjurist i Industriförbundet av sjukdom han fick under en tjänsteresa till Sydostasien. Jan Ståhl, student 1954, blev rådman i Växjö. Honom forslade Göran Bäckstrand och jag hem i båt på studentdagen. Jan Ståhl avled härom året. Göran Bäckstrand, student 1955, gick till UD och var sedan avdelningschef i beredningen för humanitärt bistånd och är långvarig styrelsemedlem i Harry Martinsson-sällskapet. Olof Bergqvist, student 1955, är givetvis oförglömlig. Vi läste tillsammans i Lund under studietiden. Han valde getingboet i Stockholm, blev justitieråd och ordförande i arbetsdomstolen men fick en för tidig död.

Gamla läroverket speglat i ny antologi

Gunnar Hyltén-Cavallius

Växjöstudenternas förbund har gjort en mycket berömvärd satsning, då man i bokform publicerat minnestal från studentdagar alltifrån begynnelsen på 1940-talet till in på detta decennium. Nu finns boken här under titeln *Minnestal vid studentdagarna i Växjö 1943 – 2003 i urval* (2008). Redaktionskommittén, bestående av Olof Nordström, KG Jan Gustafson och Lars Hultman, har djupdykt i gamla årsskrifter och därefter efter vissa kriterier valt ut ett antal av de årligen återkommande talen till minnet. Att

ta med samtliga tal visade sig inte möjligt: vissa var mera avsedda för det muntliga framförandet, de bestod av musikinslag o.s.v. Dessutom måste en avgränsning ske, för att omfånget inte skulle svälla över alla bräddar. Här bör nämnas, att bokens tryckning möjliggjorts genom en frikostig donation av Växjöstudenten Claes Bäckström.

För undertecknad har det varit både en heder och en glädje att närmare granska denna publikation. Det blir kärt av personliga skäl, eftersom min far, Nils Hyltén-Cavallius, i många år

I min årgång 1957 var vi nog fyra blivande jurister. Jan Abelsson var en i gruppen. Han, Olof Bergqvist och jag läste tillsammans i Lund. Jan gick till köttgrytorna och blev advokat i Stockholm och kommunpolitiker på Ekerö. Jan-Olof Rehnberg blev lagman i tingsrätt och gick också bort för tidigt. Stefan Idefelt var klasskamrat med mig. Han har varit domare i hovrätt och tingsrätt och i många år hängett sig åt Kalmartraktens rättsliga mysterier.

Jag måste sluta där, för jag är inte riktigt rätte mannen att välja bland alla småpojkar och småflickor som kommit fram post 1957 – för mig är givetvis allting ante 1957 eller post 1957. Efter hand har de unga tagit över förvaltningen av lag och rätt i Sverige. Fortfarande svänger domarna sitt troll-

spö och gör svart till vitt. Säger lagen, att hund inte får släppas lös i en park, och någon släpper en aldrig så liten ko, så kommer denna att ”anses vara en hund”, och så är böterna att vänta. Detta och många andra trollerier beror på den urgamla exemplifierande tekniken i lagstiftningen.

Men hur var det då med den okände mannen, som jag nämnde i början? Jo, honom har alla rättens tjänare i alla tider hört talas om men nog aldrig sett. Det är han, som stjälar och hälar och till och med mördar, och den som påstår sig ha sett honom, blir oftast dömd i hans ställe. Så är det, och så har det alltid varit i den rättsliga världen.

under sin tid som sekreterare i studentförbundet redigerade årsskriften. Jag minns från femtio- och sextiotalen, hur han ställde samman manuskript och material för årets studenthäfte. Låt mig få deklarerar, att även jag gått på Gamla läroverket (i grundskolans högstadium 1962–65) och varit gymnasist vid Katedralskolan med studentår 1968.

Studentdagen kom till stånd 1942 efter initiativ av Axel Bergstrand. Hur det begav sig, berättar här bland andra sonen Sven-Axel Bergstrand, som var minnestalare, rector diei, 1992. Från början höll Växjöstudenterna naturligt nog till i den gamla läroverksbyggnaden men har under senare år förlagt studentdagarna inte bara till Katedralskolan utan även till det karolinska gymnasiet vid domkyrkan, teatern och församlingshemmet, Nygatan 6. Baksidestexten försummar att nämna ytterligare en lokal: Norrtullskolan.

Efter bokens inledning följer en förteckning över "Studentdagens minnestalare" alltifrån 1942 till 2007. Denna lista underlättar i hög grad för läsaren. En källkritisk fråga är dock vad redaktionskommittén avser med minnestalare. För premiäråret anges Thure Nordenskjöld. Visserligen tecknade han vid tillfället skolminnen. Till rector diei valdes däremot Ragnar Söderqvist, vilket också Sven-Axel Bergstrand yttrar vid femtioårsjubileet: "Denne Växjöstudent och vår förste rector diei lät de närvarande följa med på en färd, där läroverkets

lärare vid sekelskiftet och första årtiondet därefter passerade revy". I förteckningen tycks det för övrigt vara den särskilt valde dagens rektor som nämns.

Låt oss se närmare på det rika innehållet. Minnestalarna har naturligt nog valt att ta upp en lång rad teman; de har olika erfarenheter, de har blivit berörda på skilda sätt. Den överväldigande majoriteten berättar mer eller mindre utförligt om sina egna skolminnen. Detta måste ses både som naturligt och positivt för det samlade resultatet. Ragnar Bring har säkert rätt, när han i sitt minnestal (1959) gör följande reflektion: "Med hjälp av de olika hågkomsterna må så småningom en nyanserad och rättvist balanserad och varierad bild av livet vid vårt läroverk få utkristallisera sig."

Några beger sig i stället till flydda tider och beskriver förhållanden för gymnasister och studenter i Sigfridsstaden. Lars-Olof Larsson lämnar (1971) en historisk redogörelse för åtta seklers Växjöstudenter, vad gäller de universitet dessa besökte. Namn som Carl von Linné, Peter Wieselgren och Pär Lagerkvist återkommer i minnestalen, liksom profiler vid äldre tiders gymnasium som Esaias Tegnér, vilken i sin egenskap av biskop var eforus vid läroverket. Självfallet blir orten Växjö beskriven, snart sagt i varje tal. Någon gång kan staden få en huvudroll i framställningen, som i Stig Jonassons intressanta exposé (1984).

Mycket av skolhistoriska fakta bjuds

Lars Hultman med den nya boken.

läsaren, alltifrån tiden kring förra sekelskiftet till 1970-talet. Inte alla visste, att man i läroverken för hundra år sedan bedrev s.k. militärövningar i början av höstterminen. Flera äldre talare erinrar om detta. Torsten Rietz, student 1904, berättar som rector diei (1954): "Första månaden var det dagligen blott tre timmars läsning och f.ö. militärövningar, exercis, skjutning och fälttjänst. Seminaristerna hade också sådana. Utbildningen slutade med stor stridsövning mellan skolorna. De fem

lägre klasserna utgjorde civilbefolkningen och trossen."

Själva skolmiljön skildras, inte sällan ömsint. Gamla läroverket, som jämnades med marken sommaren 1966, lockar fram minnen i långa rader. När John Bratt står i aulans pulpet som studentdagens rektor (1952), erinrar han om hur han såg storskolan tvärs över sjön från föräldrahemmet ett halvsekel tidigare: "Vit, ädelformad och ståtlig låg hon". En senare talare såg byggnaden i ett annat ljus: "Den

gamla skolbyggnaden var stor och mörk och försedd med höga trappor, atmosfären dyster och skrämmande för nykomlingen.” (Ola Gummesson, 1985). Skillnad i upplevelse kan ha olika orsaker. Det är troligt, att husets ytterfärg mörknat betydligt till början av femtiotalet. Växjöpojken Bratt hade dessutom ett försteg framför eleverna från landet. Gummesson antyder något, som går igen hos flera talare med hemmet på landsbygden. För dem var i många fall lärdomsskolan främmande och en smula skrämmande.

När Nya läroverket, efter kommunaliseringen benämnd Katedralskolan, togs i bruk 1958, var det något helt annorlunda i arkitektur och pedagogiskt tänkande. Då hade under ett antal år extra lokaler fått tas i anspråk för det svällande elevantalet. Man höll till i museet, gamla domprostgården, elverket och i lokaler över Systembolaget. Men så flyttade läroverket till krönet österut, ett par stenkast från Östrabo biskopsgård. Anders Wahrolén, som var med om flyttningen under sin skoltid, yttrar (2002): ”Tänk att få gå i en så modern skola, som inte hade några klassrum, utan där ens identitet uppehölls av ett skåp. Det var nymodigheter. Rektor Guntsch gjorde oss till nyckelbarn.”

Lars-Åke von Vultée, rector diei 1990, återger en dråplig episod från det nya läroverket. Lektor Einar Ekegård, legendarisk historielärare, blev under en lektion avbruten i sin föreläsning av rektor Guntschs röst i det interna

högtalarsystemet: ”Inför dagens och morgondagens skolföreläsningar på Växjö Teater gäller följande...”. von Vultée kommenterar: ”Ekegård, som aldrig varit med om dylikt, har tystnat, fixerar förvånat högtalaren [...] Rektor maler på.” Till slut kan inte Ekegård hålla sig tyst: ”Får även lärare medfölja?” Minnestalaren rundar av: ”Därute väntade 60-talet på oss.”

Skolarbetet som sådant erinras vi om. Vilket betyg på pedagogiken man ger beror på faktorer som egen bakgrund, pedagogerna, det rådande bildningsidealet och det egna synsättet. Många talar om den gamla skolan som pluggskolan, ”korvstopningen”. Några hade önskat mera handledning till självständigt kunskapsinhämtande, som läkaren Sven-Olof Isacsson (1988). Han tar upp som ett eftersträvarsvärt exempel kollegan Johan Rothman, även han läkare och lärare åt bl.a. Carolus Linnaeus. Om Rothman säger talaren: ”Uppenbart är, att han, med sina stora kunskaper och sitt sätt att undervisa Linné, stimulerade honom att aktivt söka ännu mer kunskaper på egen hand. Här lades troligen också grunden till Linnés pedagogiska skicklighet.”

Även KG Jan Gustafson – sedermera inspektor i förbundet – anser (1973) att merparten av undervisningen i det sena 40-talets realskola i Växjö ”dominerades av en uråldrig pedagogik”. ”Men”, invänder talaren med en viss hetta, ”så lärde vi oss också något!” Gustafson är otidsenlig – men därmed inte likgiltig

att lyssna till – så till vida, att han lovordar den gamla skolformens distans, som ger respekt.

Ett egenartat bidrag i antologin är författaren Margareta Strömstedts (1980). Även hon gick på läroverket i slutet av fyrtiotalet. Hon citerar frimodigt och utlämnande ur sina dagböcker från tiden. ”Flickan,” – så kallar hon sig – ”som nu blivit gymnasist, kände en stor osäkerhet om var hon själv hörde hemma i samhället, så fort hon kom utanför gemenskapen i missionshuset.” Men under tredje gymnasieåret går det att skönja en förändring, en utveckling: hon börjar tänka själv, börjar hitta sin egen identitet. I Växjö läroverk dominerade den klassiska bildningen. Det som inte fick plats här, i den vänstra, intellektuella hjärnhalvan, lämnades utanför. På 70-talet började Strömstedt syssla med Elin Wägners författarskap, vari ”Tusen år i Småland” ingår. Och, säger hon, ”tänk om jag hade fått läsa den och lärt mig hitta mina egna rötter, min egen kultur, mitt ursprung!” Nu var tiden som den var. Man kan inte ”moralisera över gårdagen”, menar Margareta Strömstedt och uppmanar i stället till ansvarstagande för att påverka samtiden. Anders Blomstrand anser (1993), som en i den långa raden minnestalare, att man bör gå tillbaka till den gamla skolan och lärarna med tacksamhet i tankarna: ”Allt var ju på vår tid och med de förutsättningar som fanns då”. Samtidigt lämnar han frågan öppen, om inte pedagogiken

kanske borde varit annorlunda: ”med andra förutsättningar hade man kunnat klara sig bättre!”

Lärarna då? Det går inte här att ge en sammanfattande bild av alla – oftast – positiva porträtt. Fler än en uttrycker saken så, att det inte är de förmedlade kunskaperna, som betyder mest, utan lärarpersonligheten. Några profiler, som ofta nämns, är Hilding Rundquist, Natan Valmin och Jöran Mjöberg. Dessutom passerar åtskilliga andra färgstarka pedagoger förbi i texterna.

Något av en särställning är teckningarna av skolans gymnastiklärare, alltifrån de hurtfriska minnena av sekelskiftets Olof Bratt till de mera sammansatta bilderna av kapten Sixten Redstedts gärning. Här bör Ola Gummessons minnesbild återges, då han säger något om den militäriska disciplin, som Redstedt upprätthöll: ”Hur som helst är det uppenbart, att många läroverkselever genom tiderna plågats svårt av det gymnastiska tvång de utsatts för. Jag tror inte, att dagens skolungdomar kan föreställa sig, vilken skräck många kände inför de övningar, som en gång i världen praktiserades i läroverkets gymnastiksalar.” Bra! har jag noterat i marginalen. Det är viktigt att någon gång också få uttrycka känslor av obehag inför minnet av lärare, som säkert haft de bästa avsikter, men som visat brist på inlevelse.

Idag är det självklart med både manliga och kvinnliga gymnasister och studenter, men så var det inte i 20-talets Växjö. Alla de tre kvinnor –

bland 33 män – som i antologin finns representerade som rectores diei, berör den s.k. genusaspekten. Gunvor Wallin (1963) frågar vad lärarna skulle göra: ”De hade ju inget val, när vi nu hade kommit innanför murarna.” Hon försöker finna omständigheter till varför lärarna var som de var. Många hade säkerligen hoppats på en akademisk karriär, och ”gymnasiet kanske inte var ett arbetsfält, som vederbörande lärare frivilligt hade valt.” Under skoltiden hade eleverna ännu inte nått till den punkt, menar hon, då de ”blev medvetna om den vuxna människans problem”. Karin Angelin-Gustafsson (1949) talar i klartext. Hon berättar, att de första flickorna i gymnasiet på 20-talet inte fick sitta i aulan med klassen vid mittgången under morgonböerna, då detta förmodades ”oroa pojkarna”. De hänvisades till de ryggstödslösa bänkarna under läktaren. Inte heller fick de delta i idrottsdagar, ”eftersom sådant ansågs onödigt för flickor”. Men mycket positivt för skolans jämställdhet hände under 30-talet, säger Angelin-Gustafsson. De första kvinnliga Växjöstudenterna examinerades 1929.

Utrymmet medger inte någon fördjupning i de viktiga notiserna om skoltidens fritid och föreningsliv. Här vore annars mycket att dra fram – om Heimdall och Pro Vero, om kamratliv på bio, i musik- och idrottssammanhang. Många vittnar om förblivande minnen av gott kamratskap under skoltiden, ”de formbara åren, patosåren”,

för att tala med Torsten Husén (1962).

Det är tid att börja bromsa in. Boken med urvalet minnestal vid studentdagar i Växjö har visat sig vara en i många avseenden allsidig och ytterst intressant publikation. För den som vill veta mer om skolhistoria under 1900-talet i en till en början idyllisk och konservativ svensk småstad är antologin en guldgruva. Den fyller en plats i svensk pedagogikhistoria.

Till slut måste dock en kritisk anmärkning få komma med. Antologin rymmer 36 minnestal av 60 möjliga under tidsperioden. Av de medtagna bidragen står en lärare för ett (Jöran Mjöberg). Men endast fyra, som tagit studenten vid Växjö Katedralskola, har beretts plats. Man får läsa ända till sidan 315 för att möta den första minnestalare, som examinerats där. Slagsidan i Gamla läroverkets favör är alltför stor. Sedan 1959 har ju en mycket stor grupp gått ut från Nya läroverket/Katedralskolan (och under senare år även från annat håll). Det hade därför varit rättvisande, om fler elever därifrån representerats i samlingen. Studenten vid Gamla läroverket Lars Gustafson [vars namn saknas i innehållsförteckningen] yttrar det självklara i sitt minnestal (1998), att Katedralskolan ”har samma stora symbolvärde för de många studentkullar som kläckts sedan 1960-talet”.

Personligen tror jag, att denna obalans i urvalet hänger samman med den svårighet, som Växjöstudenternas förbund har, vad gäller att locka till

Axel Bergstrand-stipendiet 2008

Årets Bergstrand-stipendium har tilldelats Cecilia Lange, student 2008 på Teknikum i Växjö.

Cecilia Lange har studerat på teknikprogrammet med berömliga studieresultat.

Bildning, kreativitet, nytänkande och allsidighet är kännetecknande för Cecilia. I sitt arbetssätt har hon en förmåga att alltid hitta kärnan i det hon åstadkommer.

Dessa egenskaper har Cecilia visat bland annat i ett nyskapande projektarbete, "Mångalen", en fantastisk, kärleksfull och välskriven handbok tillägnad vår närmsta himlakropp, där läsaren får ta del av hela hennes register.

I sitt tacktal vid mottagandet av stipendiet berättade Cecilia om sitt stora månprojekt, där hon analyserar månen alltifrån fysikaliska fakta till romantis-

Cecilia Lange under tacktalet.

ka föreställningar. Hennes handledare har varit Håkan Stenman, matematik- och fysiklärare vid Teknikum.

sig yngre medlemmar. Visserligen är fenomenet inte okänt i föreningssammanhang. Men ändå: kunde förbundet mera fokusera på Katedralskolan, skulle detta attrahera fler yngre medlemmar. Ett lämpligt sätt vore att förlägga studentdagen till denna skola! I alla händelser erbjuder den nyutkomna antologin en god grund att utgå ifrån för att möta framtiden.

Boken med rektorstalen finns till försäljning. Kostnad: 100 kronor + frakt 60 kr.

Kontakta skattmästare Folke Ry-low.

Tel.: 0470-252 39

E-post: rylow@comhem.se

Parentation

Harald Gustafsson

Åter samlas vi att minnas kamrater, som lämnat oss. Ett antal har gått bort, sedan vi senast möttes. Jag vill tacka kamrater på olika håll i landet, som hjälpt mig med uppgifter.

Sven P Carstam (1930), född den 17 juni 1911, med.kand. i Lund 1933, med.lic. 1939. Sven tjänstgjorde bl.a. som ortopedläkare i Lund 1940–41, vidare i Hässleholm, vid Karolinska 1945–52, som överläkare vid Södertälje kvinnoklinik 1961 till sin pensionering 1976. Sven P Carstam var mycket naturintresserad; han skänkte bl.a. ett stort herbarium till Lund. Han samlade också skalbaggar och fjärilar. Vid 90 års ålder flyttade han med hust-run till Falkenberg. Sven gick bort den 11 augusti 2007.

Rurik Thelin (1930), född 11 januari 1911 i Växjö, medicinstudier i Lund, med.lic. 1941. Rurik återvände efter ett antal lundaår till Växjö och var under dryga 25-talet år överläkare vid barnkliniken vid Växjö lasarett.. Han var en sann humanist, sångare, musiker, flitig deltagare vid föreningens sammankomster, medlem i samfundet SHT. Rurik gick bort den 24 maj 2008 vid dryga 97 års ålder – en verklig nestor i vår krets.

Greta Haglund (1932), född den 24 oktober 1911, medicinstudier i Lund.

Greta tjänstgjorde bl.a. vid Norrtulls sjukhus i Stockholm 1944–45, så småningom vid Växjö lasarett 1951–54, vid neurologen i Lund, som överläkare vid Uddevalla lasarett 1959–68, överläkare vid Bäckefors sjukhus i Dalsland 1969–78 och vid Carlanderska sjukhuset i Göteborg på deltid 1979–91. Efter sin pensionering läste Greta historia och litteraturhistoria vid Göteborgs universitet fram till 60 poäng, samtidigt som hon tjänstgjorde vid Carlanderska. En god prestation!. Ett annat av hennes många intressen var gymnastik. Greta var gift med Växjöstudenten Einar, student 1932. Greta Haglund gick bort den 20 april 2008.

Claes Hugo Fehrström (1934), född 1914 i Sånga. Han utbildade sig till civilekonom och var verksam som kamrer vid bostadsstyrelsen i Stockholm. Claes Hugo gick bort den 4 juli 2007.

Elisabeth Skagerberg (1934), född 1915, gick bort den 21 februari 2008.

Gulli Stenberg f. Månsson (1934), född i Asarum 1914, flyttade tidigt till Stockholm och tjänstgjorde hela sin yrkesverksamma tid som tjänsteman

vid SE-banken. Hon roades av bl a litteratur, resor och promenader. Umgänget med flera kvinnliga studentkamrater fortsatte hon med under Stockholmstiden. Gulli Stenberg gick bort den 21 september 2007.

Carl-Erik Fröberg (1936), född i Slätthög 23 juni 1918, studerade kemi, fysik och matematik i Lund, vistades under 1940-talet i USA för datastudier. Under Carl-Eriks ledning designades och byggdes den första datorn, Smil, ”siffermaskinen i Lund”. Carl-Erik Fröberg blev Sveriges förste dataprofessor i numerisk analys och författare till läroböcker i ämnet. Ledamot i det populära ”Fråga Lund”. En annan pionjärinsats var att starta den vetenskapliga tidskriften Bit, Nordisk Tidskrift för informationsbehandling. Carl-Erik var dess redaktör 1961–1992! Carl-Erik gick bort den 1 oktober 2007.

Robert Lindblad (1938), född den 23 mars 1919, studier vid KTH i Stockholm, där han blev civilingenjör med kemisk inriktning. Robert fick anställning vid Nynäs Petroleum och sedan från 1957 vid ASEA/ABB i Västerås fram till sin pensionering. Robert Lindblad var mycket intresserad av resor och for jorden runt. De sista åren förmörkades tyvärr av Alzheimers sjukdom. Robert Lindblad gick bort den 17 oktober 2007.

Anders Forsman (1939), född i Em-

maboda den 12 december 1919. Efter militär grundutbildning studerade Anders vid Karlberg och blev fänrik 1942, löjtnant 1944 och kapten 1954 vid I 11 i Växjö. Efter sin militära karriär sysslade han med praktiskt arbete vid Stora Vret säteri, med jakt och jaktvård. Med familjen besökte Anders Forsman alla våra fem världsdelar. Anders var – och maken Britta är – trogna deltagare vid vårt förbunds träffar. Anders Forsman gick bort den 29 juli 2007.

född 1920, avlade efter odontologiska studier i Stockholm tandläkarexamen 1946. Efter en del initiala tjänster etablerade Elisabeth praktik i Uppsala 1952 fram till 1990. Hon arbetade även kommunpolitiskt i Knivsta kommun (jultomte varje år på ålderdomshemmet!). Som tandläkare låg hon i framkant vad gällde teknisk utrustning och att pröva olika typer av smärtlindring. Elisabeth Löfgreen gick bort den 27 juni 2007.

Bo Salomonsson (1939) född 23 januari 1920, studier vid KTH, där Bo blev civilingenjör. Han tjänstgjorde vid Lantmäteriet på olika platser. Bo var intresserad av snickeriarbete och fann i detta en fin hobby. Han förfärdigade bl.a. möbler. Bo Salomonsson gick bort den 22 juni 2007.

Bo Ekström (1940), född i Helsingborg den 11 mars 1921, medicinska

studier vid Karolinska sjukhuset i Stockholm. Efter tjänster på olika håll tillträdde Bo som distriktsöverläkare i Gislaved 1952, och denna tjänst innehade han under ett 35-tal år. Med sin Gunvor fick han dela 63 års äktenskap. Bo Ekström gick bort den 24 augusti 2007.

Mats P Malmer (1940), professor i arkeologi, studerade arkeologi i Lund och blev fil.lic. 1953. Disputerade i Lund i ämnet 1962 och erhöll docenttitel. Han blev professor i Lund 1970–73 och i Stockholm 1973–87. Malmer var en lysande praktisk och teoretisk arkeolog i en och samma person. Han visade redan i början av sin bana, hur viktig den detaljerade fyndkontexten är för den arkeologiska tolkningen. Mats P Malmer gick bort den 3 oktober 2007.

Nils-Erik Wellin (1940), född 30 november 1920, under hela sitt yrkesverksamma liv verksam vid SJ, med början 1940. Nils-Erik tjänstgjorde inledningsvis som stationsskrivare. Under hans ledning utvecklades så småningom SJ:s tågplanering. Han avslutade sin bana inom SJ som chef för SJ:s säkerhetsavdelning 1982–1985. Nils-Erik gick bort julafton 2007.

Rune Andersson (1942), född den 14 juli 1922, gick bort i Älmhult den 24

juli 2007. Han var läroverksadjunkt och senare rektor i Älmhult.

Bertil Mattsson (1942), född den 24 september 1922, civilingenjör vid Chalmers, anställd på Vattenfall, kraftverksdirektör i Sundsvall 1974–83. Bertil hade stort intresse för musik och för segling. Han gick bort den 1 februari 2008.

Magnus Hjelmberg (1943), född den 20 mars 1923, studier vid Malmö handelshögskola, anställning av Skogsägarna i Växjö, från 1956 anställd i Hasselfors som chef för trävaruförsäljningen nationellt och internationellt. Från 1979 bosatte sig familjen i Klockaregården i Torhamn. Magnus Hjelmberg gick bort den 6 maj 2008.

Ulf Lindewall (1944), född den 19 oktober 1924, studier i medicin i Lund, läkare vid neurokirurgen i Lund, därefter i Halmstad. Ulf hade ett stort intresse för filateli. Han gick bort den 3 februari 2007

Arne Lindström (1945), född 10 juni 1925. Efter examen studerade Arne till en fil.mag. i Lund i ämnena kulturgeografi och historia. Arne tjänstgjorde som adjunkt i Växjö för att sedan återvända till Lund.. Han var en hängiven LUGI-profil och har satt outplånliga

spår i bl.a. dess handbollsverksamhet. Likaså var han mycket aktiv i Smålands gille. Under 42 år(!) var han gillet ordförande. Vid vårt förbunds träffar fick han bekläda uppgiften som rector diei 1969. Arne Lindström gick bort den 31 januari 2008.

Carl Bertil Fransson (1947), född den 15 november 1928, utbildning i Stockholm till apotekare. Carl Bertil tjänstgjorde som apotekare i Malmö under 10 år och i Landskrona under 15 år. Hans intressen var fotografering och naturen. Tillsammans med familjen ägnade han mycken tid och stort intresse åt sommarstugan i Förslöv. Carl Bertil Fransson gick bort den 2 april 2007.

Ingemar Bång (1950), född den 18 mars 1931, medicinstudier i Lund; tjänst i Lund 1964–68. Därefter tjänstgjorde Ingemar som röntgenläkare i Karlskrona. Hans stora fritidsintresse var konsten. Redan under sin skoltid visade han sig ha stora talanger som konstnär, och konsten förblev ett intresse, som han odlade nästan varje dag i sitt liv. Han målade olja och akvarell, diktade och skrev roliga verser. Ingemar gick bort den 14 augusti 2007.

Curt Streijffert (1958), född i Nybro den 7 juni 1938, studier i Lund till en pol.mag. Curt/Curre arbetade med marknadsföring och med försäljning inom olika branscher. Var i ungdomen mycket idrottsintresserad och aktiv

handbollsspelare. En socialt begåvad människa med stor kontaktyta. Curt gick bort den 9 september 2007.

Boel Lihoff f. Rosengren (1963), född den 18 februari 1943, studier i Göteborg, där hon tog en fil.kand. 1967 i ämnena historia, psykologi, filosofi och idé- och lärdoms historia. Boel tjänstgjorde som lärare i Göteborg, i Katrineholm och i Norrköping. Hon var allmänt kulturellt intresserad av litteratur, film, musik och resor. Boel spelade själv piano och gitarr. På sommarstället på Österlen fann hon med sin Svante goda dagar bland rosor och andra blomster i den egna trädgården. Alltför tidigt lämnade hon oss den 24 augusti 2007.

I måndags, den 9 juni 2008, förrättade jag begravningsgudstjänst för Rurik Thelin i Båstad. Det kändes fint att som förbundets parentator få göra den tjänsten. Idag får Rurik Thelin stå som en representant för oss alla Växjöstudenter. Studier i Växjö, studier i Lund, läkartjänst i Växjö – trots alla sina år var Rurik den evige gossen, den evige studenten med glimten i ögat. Han var en sann humanist och människovän, och inte minst barnens vän, den gamle barnläkaren. Jag hälsade vid hans bår från oss alla och från vårt förbund. Rurik Thelin tog studenten 1930, för 78 år sedan (!). Han var för oss en länk till en epok, för evigt borta.

Vi lyssnar till sist till Carl David af

Mitt liv som lantis

Olle Ekstedt

Jag var en lantis, när jag gick i skolan i Växjö.

Att vara lantis innebar, att stadskillarna från Öster och centrala stan var mer världsvana och tyckte sig vara det. De låg före i kunnighet i jazzens utveckling. De kunde ju hänga mycket mer i spelhytterna i Carlesons musikhandel än jag. Men jag försökte hänga med. Så var det under tiden i realskolan.

Som lantis missade man morgonböerna i skolan. Man kom ju utanför den cirkel, som skolan dragit upp på en karta kring morgonbönens centrum i läroverkets aula. Ja, man förbjöds inte att komma, men det var ju underförstått, att man skulle cykla till skolan på den insparade kvarten. Det var konstigt, att morgonbönen ansågs så litet värd, att vi lantisar kunde vara utan den i alla år.

Min hembygd var alltså landsbygden utanför stan. Jag bodde i norra utkanten av den gamla bondbyn Hov. Där ute var det verkligen landsbygd då. Där fanns det små bondgårdar. Min farfar hade en handelsträdgård, som försörjde Växjös familjer med allt som växer och grönskar. Här hemma i landet producerades på den tiden allt i fråga om krukväxter från fröer, tulpaner, påskliljor och narcisser från lökar, grönsaker och frukt att äta. Så var det, innan charterflyget kunde ta hem vad som helst från Rivieran. Farfar hade lärt sig allt om trädgårdsodling under några år i Tyskland, bl.a. i Erfurt, som förr kallades "Die Stadt der Blumen", blommornas stad. Det var där all kunskap om trädgårdsodling fanns i äldre tid. I hans trädgård och växthus var det som Edens lustgård av färg och skönhet. Jättelika vinrankor fyllde

Wirséns ord ur Ps 201:4–5.

Allt kött är hö. Allt flyktar här,
Och snart förvissna gräsen.
Hos Dig allena, Herre, är
Ett oförgängligt väsen.
Min ande giv
Det nya liv,
Som aldrig skall förblomma,
Fast äng och fält stå tomma.

Och vissna allt fåfängligt;
Min vän är min och jag är hans,
Vårt band är oförgängligt.
I paradiset
Han, huld och vis,
Mig sist skall omplantera,
Där intet vissnar mera.

Då må förblekna sommarns glans

ingångsrummet, och klasarna klipptes ner som bonus till kunderna – och till oss barnbarn förstås.

Min far byggde hus och hade snickeriverkstad. Det hade vi ungdomar nytta av den gången, när ett antikt skrivbord föll sönder under en föräldrafri kväll hos Tomas Lindblom på Österbacken. Jag tog hem träbitarna till snickeriverkstaden med pappas lastbil, en liten sak med V8-motor, whispering som någon av jazzlåtarna vi lyssnade på. När föräldrarna kom hem, stod skrivbordet på plats igen som om inget hänt. ”Vad sa dina föräldrar, när de kom hem?”, frågade någon Tomas senare i tiden. ”De fick aldrig veta något”, sa Tomas.

Men jag hade en annan värld också, och det var Helgasjön med stränder, vatten och öar. Det var där man levde en stor del av fritiden, vinter som sommar. Det var en dragningskraft i den gamla slottsruinen förstås. Det var något spännande med den. Det var också intressant med den gamla landshövdingegården, som blivit folkhögskola. Ruinen är ju en stor turistattraktion, men den har fungerat som försvarsanläggning bara några fattiga årtionden, innan den blev omodern. Det är platsen för folkhögskolan, som har en uråldrig historia.

Väster om Kronoberg ligger Helgö. Där bodde och bor en av mina äldsta vänner, Erland Ullman, och vi hade vår väg över vattnet från Kalvudden, eftersom landvägen var lång och besvärlig för den som inte hade bil.

Det var vattenvärlden med alla stränder och öar, som lockade mest. Familjen hade alltid båt i sjön, och jag hade egna båtar. Min favorit var kanoten av träskelett med vävklädsel. Med den kunde man smyga i alla strandkanter och verkligen uppleva naturen. Det var inte så illa med en roddbåt med liten utbordare heller. Medlidsamt ser jag i dag på de plastbåtsfarare, som kör i de stora vattnen med vrålände motorer och varken hör eller ser någon natur.

Oräkneliga nätter har jag legat på någon ö och sovit på granris. I gryningen kommer morgonbrisen, och det rasslar och susar i träden, och vågorna slår mot strandstenarna. Måsarna skriker, utan att man kan förstå varför. Det är vilt, och det är kanske kusligt.

Det finns spännande miljöer ett par km uppåt sjön. Där finns den märkliga Jägareås och Jägareudden, som Peter Rudebeck trodde var en forntida bro, där finns den egenartade Karinaö, som är ensam om att ha stränder, så packade av rullsten och klippor, att det ser ut som ett bronsåldersröse. När man är så långt upp i sjön, ser man invid Jägaregap ut mot sjöns största vattenvidd. Den bör man inte försöka passera med kanot, om inte vädret verkligen är lugnt. Jag har försökt i fel väder och måste ge mig och lyckades vända, fast det verkade omöjligt, när vinden slet i kanoten, och vågorna ville kasta den åt fiskarna.

Långt norr om det stora vattnet syns ett tegeltak över skogen, det

enda synliga huset i hela denna värld. Det har alltsedan min barndom vakat över sjön. Det är presidenten Elliots villa. Han byggde där, på Stråleättens gamla Ekna, eftersom han själv var av Stråleätt. Hans son Jan-Erik efterträdde jag som hovrättslagman i Malmö. Cirklarna är ibland små.

Vintern här ute vid sjön är också en skön värld. Oftast ligger det is till påsk, och man kan vandra på nya vägar då. Jag har varit med om vintrar med klar is över hela sjön och fantastiska områden att åka skridskor på, bara man vet var strömdragen försvagar isen.

Jag skrev 1956 en liten naturlyrisk uppsats till skoltidningen Rapphönan med utgångspunkt i naturen kring sjön och vägen hemåt. I redaktionens kretsar fanns gode vännen Olof Bergqvist, och han tyckte att uppsatsen var oerhört dålig. Jag använde pseudonym

och vägrade avslöja den. Olof sa, att han ändå visste, att jag skrivit uppsatsen och körde envist och elakt och grymt med hur dålig den var. Den kom in i tidningen, men jag avslöjar inte pseudonymen.

Hela området från öarna i norr och in till Solberget och staden ingår i området för den Hembygdsförening vi bildade för några år sedan. Nu är mycket av den gamla naturen raserad av kommunens okänsliga exploatering. Nu vill man också spränga bort en stor del av Solberget, en kultplats från bronsåldern, och resa ett höghus där. Ingen lärdom verkar ha fastnat i kommunens hjärna trots de häftiga protesterna mot förstörelsen i staden på 1960-talet och framåt.

Vi måste vårda och värna våra miljöer. Känslan för hembygden kan vara en god drivkraft i det arbetet.

Middagen

Marianne Pokorny

Kvällens middag på Stadshotellet hade samlat 170 gäster, en mycket god anslutning, som gav genomslag både i sorlet och den inledande Studentsången. Inspector Mats Bergquist noterade med tillfredsställelse den goda anslutningen. Dagens rector diei Olle Ekstedt höjde välkomstskålen och snart följde "Gaudeamus", ledd av fem sångare, varav köksmästare Evert Karlsson var en! Tala om dubbla roller denna afton.

Livet som "lantis" med Helgasjön och Kronoberg som säkra fästen gav prägel åt rector dieis tal till hembyg-

den. Allt kändes nära och äkta. "Smålandssången" satte punkt för tankarna på hembygden. En maffig chokladtårta avslutade trerättersmenyn. "O gamla klang och jubeltid" överröstade fotbollsentusiasterna i det tillfälliga tält, som placerats på Stortorget med anledning av sändningarna från EM i fotboll. Inspector tackade de medverkande, och curator bröt taffeln. Den officiella delen av middagen var över, och sorlet övergick till samtal i smärre grupper och till musik och dans.

En bild från middagen.

Parentator och curator.

Rector diei under middagssamtal.

Deltagare i studentdagen 14 juni 2008

Barbro Lundmark

1938

Ulf Lindwall, Stockholm

1940

Britta Forsman (Carstam), Växjö

Arne Parck, Växjö

Kurt Rydé, Stockholm

1941

Olof Nordström, Lund

1943

Jan Ericson, Vällingby

1944

Ally Schrevelius (Schönbeck), Växjö

1945

Gunilla Vretblad-Rydé, Stockholm

1946

Maj-Britt Sandstedt (Aggsten), Hultsfred

Sven Sandell, Jönköping

Gustaf Stenow, Växjö

1947

Ernst-Åke Boström, Myresjö

Hans Månsson, Växjö

Ingemar Wensfelt, Växjö

1948

Ingrid Brodén (Abrahamsson), Limhamn

Anders Agell, Upsala

Bengt-Erik Hall, Skärholmen

L och R 1948. Övre raden: Sten Holmryd, Bengt-Erik Hall, Göran Rudbäck, Stig Jonasson, Anders Agell;

Nedre raden: Torild Hecktor, Ingrid Brodén (Abrahamsson), Johan Ohlson, John-Erik Westborg.

Torild Hecktor, Jönköping
 Sten Holmryd, Växjö
 Stig Jonason, Växjö
 Ingegerd Sterner (Lücklig), Växjö
 Johan Ohlson, Göteborg
 Göran Rudbäck, Lund
 John-Erik Westborg, Nyköping
1949
 Ove Borgström, Halmstad
 Karin Lindqvist (Gustafsson), Växjö
1950
 Lars Hultman, Växjö
1951
 Carl-Eric Carlberg, Malmö
 Bo Holmberg, Växjö

Johan Vult von Steyern, S:t Olof
1952
 Tage Andersson, Norrköping
 Anders Wicén, Växjö
1953
 Ella Bäcklund (Andersson), Eskilstuna
 Gun Bäckman, Järfälla
 Gunilla Björnberg (Arvidsson), Kristianstad
 Birgitta Drehmer (Bergefors), Oskarshamn
 Ann-Mari Bengtsson (Borg), Segeltorp
 Ulla Bonnevier (Eklund), Växjö
 Ulla Elias (Erlandsson), England
 Roland Fristedt, Sandviken

L och R 1953. Övre raderna: Stig Johansson, Ulla Elias (Erlandsson), Ulla Bonnevier (Eklund), Sven Svensson, Kjell Hammarström, Roland Fristedt, Lars Garmer;

Nedre raden: Gunilla Björnberg (Arvidsson), Ann-Mari Bengtsson (Borg), Birgitta Drehmer (Bergefors), Ella Bäcklund (Andersson), Gun Bäckman, Rigmor Johansson-Balding

Lars Garmer, Skara
 Kjell Hammarström, Växjö
 Rigmor Johansson-Balding, Klippan
 Stig Johansson, Jönköping
 Våge Oskarsson, Växjö
 Sven Svensson, Uråsa
 Gunn Lindblom (Öhrstam), Göteborg
1954

Marianne Burström, Växjö
 Eva Lessler, Växjö
 Ingrid Nilsson, Växjö
1955

Siv Öhrstam (Hegborn), Växjö
 Eskil Nilsson, Hovmantorp
1956

Kerstin Platzack (Kroon), Bjärred

1957

Mats Bergquist, Stockholm
 Olle Ekstedt, Rottne
 Lars Gustavsson, Lund
 Birgitta Eriksson (Horn), Växjö
 Stefan Idefelt, Kalmar
 Gunilla Axved (Kroon), Viken
 Lars-Åke Reimer, Bankeryd

1958

Anita Johansson Ahlberg, Sollentuna
 Christina Chamberlain (Alrutz),
 England
 Bertil Arvidsson, Göteborg
 Agneta Benni-Isacsson, Malmö
 Gert Blomén, Lidingö
 Monica Boström Nilsson, Ekerö

AIII 1958. Övre raden: Gert Blomén, Monika Boström-Nilsson,
 Mellanraden: Jan-Erik Ekström, Christina Chamberlain (Alrutz), Anita Östborn,
 Inger Reimer (Fransson), Anita Ahlberg (Johansson).
 Nedre raden: Gunnel Gustafsson (Johansson), Hans Marken, Krista Kassel, Lars
 Johansson.

Bengt Cedell, Karlshamn
 Jan-Erik Ekström, Kalmar
 Börje Ericsson, Kalmar
 Vera Wickström (Ericsson), Ängel-
 holm
 Solveig Erlandsson, Braås
 Gunilla Klose (Philipsson), Lund
 Jan-Erik Fransson, Malmö
 Sonni Franzén, Växjö
 Birgitta Fredin, Hägersten
 Bodil Garmer, Halmstad
 Bertil Gustafsson, Åkersberga
 Gunnel Gustafson, Växjö
 Ingemar Gustavsson, Uppsala
 Ingvar Gustafson, Växjö
 Erland Hagstål, Furulund
 Ingrid Liljeblad (Hultman), Uppsala

Gulleivi Almgren (Jern), Huddinge
 Lars Y. B Johansson, Åseda
 Stig Johansson, Tyresö
 Ulla-Britt Stenfelt (Järnbert), Växjö
 Krista Kassel, Södertälje
 Sandy Konradsson, Stöllet
 Bill Larsson, Järfälla
 Stig Löf, Kungsbacka
 Roland Malmqvist, Jönköping
 Hans Marken, Norrköping
 Göran Niklasson, Torslanda
 Gunvor Solén (Olsson), Rottne
 Kjell Porle, Växjö
 Jan Reiler, Stockholm
 Inger Reimer, Bankeryd
 Anders Ros, Malmö
 Sten Salomonsson, Kalmar

LIV 1958. Övre raden: Klas-Göran Wirdemo, Bill Larsson, Bertil Gustafsson, Stig Löf.

Nedre raden: Gunilla Klose (Philipson), Ingrid Liljeblad (Hultman), Gunvor Solén (Olsson), Agneta Isaksson (Benni).

Christa Seeman, Stockholm
 Karin Harrysson (Sjöström), Växjö
 Ingemar Strömblad, Västerås
 Ulf Svensén, Västra Frölunda
 Nilsevert Söderquist, Täby
 Berit Strand (Wictorsson), Bankeryd
 Klas Wirdemo, Göteborg
 Lindy Yngvesson, Motala
 Tuula Yngvesson, Motala
 Anita Östborn, Stockholm

1959

Gerd von Dolwitz, Sollentuna
 Eva Vrang (Evaldsson), Malmö
 Levi Loby, Växjö
 Lage Olsson, Kalmar
 Barbro Lunneby (Sjölin), Furulund
 Louise Küster (Vult von Steyern),
 Gullabo

1960

Beth von Schreeb (Evaldsson), Stockholm

RIIIa och b 1958. Övre raden; Jan-Erik Fransson, Sandy Konradsson, Berit Strand (Wictorsson), Ingemar Strömblad, Börje Eriksson, Nilsevert Söderquist, Bengt Cedell.

Övre mellanrad: Ingemar Gustavsson, Göran Niklasson, Tuula Yngvesson (Bergh), Lindy Yngvesson, Levi Loby.

Nedre mellanrad: Barbro Lunneby, Sten Salomonsson, Gullevi Almgren, Stig Johansson, Bertil Arvidsson, Kjell Porle, Ingvar Gustafson, Roland Malmqvist, Ulf Svensén.

Nedre raden: Birgitta Fredin, Ulla-Britt Stenfelt (Järnbert), Vera Wickström (Ericsson), Jan Rejler, Anders Ros, Solweig Erlandsson

Gunilla Järnek, Växjö
Lars-Erik Larsson, Trollhättan
Marianne Pokorny (Gummesson),
Växjö

Frank von Porat, Växjö

Folke Rylow, Växjö

Gudrun Rylow, Växjö

Bo Widén, Huddinge

Lars-Åke von Vulteé, Simrishamn

Gunilla Zetterberg, Lund

Lars Zielfelt, Simrishamn

1961

Magnus Jisborg, Växjö

Bo Åström, Växjö

1962

Barbro Lundmark (Agnvall), Växjö

Benno Engström, Växjö

Sven Wallerstedt, Billdal

1963

Ingrid Larsson (Eklund), Trollhättan

Britt Wildner (Elm), Danmark

Birgitta Guntsch, Stockholm

Gunnar Håkansson, Lund

Ingrid Källström (Carlsson), Västra
Frölunda

Lars-Göran Löwenadler, Landvetter

Ingrid Magnusson (Lindström), Hel-
singborg

Mats Persson, Listerby

Göran Petersson, Torsås

Anita Samuelsson (Sunesson),

Växjö

LIV och RIII 1963. Övre raden: Inger Magnusson (Lindström), Lars-Göran Löwenadler, Mats Persson, Gunnar Håkansson, Anita Samuelsson (Sunesson), Göran Peterson.

Nedre raden: Ingrid Larsson (Eklund), Birgitta Guntsch, Britt Wildner (Elm), Ingrid Källström (Carlsson)

1964

Jan-Erik Andersson, Träslövsgårde

1966

Eva Agell (Gustafsson), Uppsala

Kia Leckne (Guntsch), Varberg

Sven-Johan Wallen, Gbg

1968

Marie Aaby-Ericsson, Alvesta

Thomas Ahrens, Löddeköpinge

Eva Arrander, Sundsvall

Runo Barrdahl, Täby

Inger Bergqvist (Bergh), Domsö

Karin Bergefalk, Älvsjö

Wera Rudhe (Bertland), Växjö

Gunnar Bäck, Hamburgsund

Ann-Charlotte Råsbäck (Dominique),

Näsum

Angela Fransson, Emmaboda

Anders Frisk, Haverdal

Anders Gratte, Bromma

Gunnar Hyltén-Cavallius, Billinge

Tony Ingemansson, Uppsala

Inger Jansson-Perlman, Trelleborg

Birgitta Tulin (Jönsson), Stockholm

Åsa Jönsson, Växjö

Kerstin Wennström (Carlgren), Arboga

Eva Lindberg (Karlsson), Lund

Gullvi Karlsson, Växjö

Gunnel Jansson (Carlsson), Växjö

Ingrid Wallin (Karlsson), Sävsjö

Magdalena Gram (Carlsson), Stockholm

Ann-Sofi Colliander, Katrineholm

Jan Lind, Tönnsberg

Göran Malm, Gislaved

Siv Malmsten, Växjö

Rolf Maurin, Växjö

Ingegärd Persson Hillman, Växjö

IIIe 1968. Fr.v. Gunnel Jansson(Carlsson), Ann-Sofi Colliander, Karin Bergefalk, Wera Rudhe(Bertland), Angela Fransson, Eva Arrander

Carl Samuelsson, Vetlanda
Anne-Christine Sjö Dahl, Norsborg
Elisabet Dahlqvist (Strååt), Simris-
hamn

Janåke Trampe, Gemla
Lars Österlind, Göteborg

1969

Catherine Bringselius, Växjö

1972

Harald Gustafsson, Växjö

1973

Maria Abrezol Bring (Norberg), Växjö

1977

Inga-Lill Palm (Filipsson), Vittaryd

Anders Wenssfelt, Sollentuna

1978

Henrik Aspegren, Lycksele

Karin Friberg (Goddijn), Stockholm

Gunnel Johansson, Växjö

Carina Hedin (Sunesson), Vallentuna

1980

Birgitta Wadsworth,

1983

Charlotte Helmersson, Stockholm

*AIIdfg och RIId 1968. Övre raden: Jan-Åke af Trampe, Marie Aaby-Eriksson, Jan Lindh, Anders Gratte, Thomas Ahrens, Anders Frisk
Mellanraden: Runo Barndahl, Lars Österlind, Gunnar Bäck, Tony Ingemansson, Inger Jansson-Perlman, Göran Malm, Elisabeth Dahlqvist
Nedre raden: Ingrid Wallin(Karlsson), Inger Bergqvist(Bergh), Ann-Charlotte Råsbäck(Dominique), Eva Lindberg (Karlsson), Gullvi Karlsson, Ingegerd Persson (Hillman), Kerstin Wennström(Carlgren)*

*AIIIa och LIIIa 1968. Övre raden: Magdalena Gram (Carlsson), Rolf Maurin, Siv Malmsten, Gunnar Hyltén-Cavallius
Nedre raden: Magdalena Hasselqvist, Birgitta Tulin (Jönsson), Anne-Christine Sjödahl*

Studenter 1983, Charlotte Helmersson, och 1973, Maria Abrezol Bring (Norberg).

Heimdalls historia

Carl-Eric Carlberg

Insamlandet av bidrag fortsätter ett tag till – många löften om ytterligare minnen väntar på att infrias...

Tills vidare har jag fått bidrag från:

Ann-Margret Nilsson 1939

Ann-Mari Wiman 1940

Torsten Cederblad 1944

Bernhard Gustavsson 1945

Torsten Sjöfors 1945

Hans Månsson 1947

Carl-Axel Månsson 1947

Ingmar Grahn 1947

Claes Tengdahl 1949

Johan Vult von Steyern 1951

Sven Samuelsson 1951

Carl-Eric Carlberg 1951

Philip Moding 1954

Siv Öhrstam 1955

Olle Ekstedt 1957

Ingvar Gustavsson 1958

Birgitta Fredin 1958

Hans Brattberg 1963

Hans Carlberg 1963

Men var är alla Ni andra, inte minst Ni, som tidigare lovat att bidra?

I mina samlingar finns nu mycket intressant, inte minst Hans Brattbergs bidrag – pappa Svens videokopior av alla de smalfilmer, som han tog under många år vid läroverket. Och så alla fotografier, ofta med de viktiga namnuppgifterna, tidningsreferat, manus från Heimdallsfesterna, bilder från

baler, spex och teaterföreställningar, egna minnen, Rapphönan (dessvärre bara ett exemplar hittills!), Hilding Rundquists tal till studenterna vid examen 1945, kollegiefotografier, festprogram, jubileumstal, bilder från studentexamen, lärarfotografier (ofta smygtagna), "Spectra", – som synes allt mellan himmel och jord! Och allt är intressant! Kom inte och säg, att Du inte har något att tillfoga, leta igenom gamla gömmor, där finns säkert en och annan viktig pusselbit, som bidrar till att belysa vår förenings och vår skolas historia.

Varje bidragsgivare kommer att i arkivet få en mapp med namn och studentår, och så småningom kommer allt att överlämnas till Kronobergsarkivet i Växjö, där vi kommer att få möjlighet att i framtiden gå igenom allt som kommit in och dessutom kunna komplettera samlingen på olika sätt.

Växjöstudenternas förbund

Inspector

Mats Bergquist, Bergsgatan 16, 112 23 Stockholm
Tfn 08-651 60 64

Kollegium

Curator: Catherine Bringselius Nilsson, Elleholmsvägen 21, 352 43 Växjö.
Tfn 0470-285 88, e-post: cbringselius@telia.com

Procurator: Bo Jonson, Fjällvägen 4, 352 49 Växjö.
Tfn 0470-134 71, e-post: bo.jonson@telia.com

Sekreterare: Barbro Lundmark, Blomstervägen 1, 352 33 Växjö.
Tfn 0470-274 68, e-post: lundmark_barbro@hotmail.com

Skattmästare: Folke Rylow, Tvärgatan 6, 352 31 Växjö.
Tfn 0470-252 39, e-post: rylow@comhem.se

Arkivarie: Birgitta Guntsch, Artillerigatan 85, 115 30 Stockholm.
Tfn 08-662 95 89, e-post: birgitta.guntsch@kvv.se

Ledamot: Louise Küster, Kindbäcksmåla 103, 385 96 Gullabo.
Tfn 0486-303 15, e-post: lolo.kuster@telia.com

Ledamot: Anders Wensfelt, Villavägen 3, 191 46 Sollentuna.
Tfn 08-927 007, e-post: anders.wensfelt@wefast.se

Revisorer

Bertil Johansson, Frimurarvägen 4, 181 41 Lidingö.
Tfn 0709-29 36 19

Gunilla Järnek, Lövsångarevägen 11, 352 42 Växjö.
Tfn 0470-249 72

Valberedning

Ordförande: Jan Rejler, Gammelgårdsvägen 52, 112 64 Stockholm.
Tfn 070-566 51 94, e-post: jan.rejler@comit.se

GLÖM INTE
nästa studentdag
13 juni 2009

Ni som önskar studentjubileum: Vänd Er i god tid till i första hand curator eller annan i kollegium för upplysning om och hjälp med kontakter med gamla klass- och årskamrater från Högre Allmänna Läroverket, Katedralskolan, Teknikum och Kungsmadsskolan i Växjö. Deltag i Studentdagen, som genomförs i Församlingshemmet, Nygatan 6, och i efterföljande Högtidsmiddag på Stadshotellet i Växjö! Adresser m.m. finns i årsskriften.